

Titulació	Tipus	Curs
2500239 Història de l'Art	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Nuria Llorens Moreno

Correu electrònic: nuria.llorens@uab.cat

Equip docent

Victor Ramirez Tur

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No es necessita cap requisit previ.

Objectius

Comprensió dels canvis que han afectat a la producció visual des dels finals de la dècada dels setanta fins l'actualitat. L'alumnat rastrejarà el desenvolupament dels nous valors, procediments i comportaments amb els que s'ha elaborat, identificat, jutjat i desenvolupat el fet artístic a les darreres dècades posant un èmfasi especial en les cruïlles a les que s'ha vist sotmès el sistema de representació dominant.

Competències

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
6. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
7. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
8. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
12. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
13. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
14. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
15. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

La crisi del projecte de la Modernitat i el fracàs de les utopies

Context històric-artístic des de finals de la IIGM fins a la dècada dels 80

Un nou marc epistemològic: la Postmodernitat. Posicionaments i debats teòrics

1. Primera cruïlla: el retorn de la pintura i la seva conflictivitat
2. Segona cruïlla: cultura visual i mecanismes de gestió i producció de les imatges
 - 2.1. Matar i rematar a l'autor: teòrics i artistes de la imatge apropiada. De la mostra *Pictures* a la postfotografia.
 - 2.2. La pervivència de la societat de l'espectacle: el simulacre com a forma de vida. Del *Learning from las Vegas* a l'estètica *Big Brother*.
 - 2.3. La Cara B del simulacre: art i abjecció. Què és el que ens fa convulsionar i despertar?
3. Tercera cruïlla: Noves subjectivitats i pràctiques micropolítiques vinculades al gènere
 - 3.1. Performativitat del gènere. Pràctiques drag-king i ciberfeministes
 - 3.2. Dol i militància. Visualitat i esclat de la sida/VIH
 - 3.3. Les arrels i l'esclat del imaginari trans* i intersex*
4. Quarta cruïlla: noves subjectivitats i pràctiques micropolítiques vinculades a la decolonialitat
 - 4.1 Art i globalització. De la defensa del multiculturalisme a les crítiques postcoloniales i decolonials
 - 4.2. Crítica institucional: atacs a la institució museu des de la perspectiva feminista i decolonial

5. Quinta cruïlla: història de les relacions entre art, biologia i tecnologia

5.1. Antropocè, Capitalocè i Chtulucè: vincles entre el pensament tentacular de Donna J. Haraway i la pràctica artística.

5.2. Noves perspectives i imaginaris interespecie

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
CLASSES TEÒRIQUES	77,75	3,11	7, 3, 1, 2, 14, 8, 9, 10, 4, 13
DEBATS	13,5	0,54	7, 3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 13, 15
Tipus: Supervisades			
TUTORIES	7,5	0,3	3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 13
Tipus: Autònomes			
TREBALLS ESCRITS INDIVIDUALS	9,25	0,37	7, 3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 13

- Classes teòriques amb suport visual.
- Anàlisi de textos i films.
- Debats sobre les lectures.
- Tutories.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova teòrica	40 %	2	0,08	7, 3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 13
Pràctiques d'aula: anàlisi d'exposicions, documents i/o films	25 %	15	0,6	7, 3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 11, 13
Treball escrit grupal	35%	25	1	7, 5, 3, 1, 2, 6, 14, 8, 9, 10, 4, 12, 11, 13, 15

1. AVALUACIÓ CONTINUADA

- a. Prova dels continguts del temari (40%)
- b. Un treball grupal sobre un aspecte de la cultura de masses relacionat amb l'art contemporani, sota la supervisió de l'equip docent a elecció de l'estudiant (35%)
- c. Pràctiques d'aula: anàlisis d'exposicions, documents i/o pel·lícules proposats per l'equip docent (25%)

Observacions:

Les dates de les activitats avaluatives s'especificaran el primer dia de classe.

La superació de l'examen i de tots els treballs són necessaris per aprovar l'assignatura. No s'acceptaran lliuraments fora dels terminis pactats. La nota mínima per fer mitjana és de 4 en cada prova, sempre que la nota final sigui de 5.

NO AVALUABLE: L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació

REVISIÓ: En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

RECUPERACIÓ: aquells/es estudiants que no superin alguna de les proves amb una qualificació inferior a 4 o no lliurin al seu degut temps el treball hauran de recuperar la part no aprovada o no presentada

PLAGI: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no són recuperables. Encas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

2. AVALUACIÓ ÚNICA

- a. Examen dels continguts del temari (40%)
- b. Un treball sobre un aspecte de la cultura de masses relacionat amb l'art contemporani, sota la supervisió de l'equip docent a elecció de l'estudiant (35%)
- c. Anàlisis de documents i/o pel·lícules proposats per l'equip docent (25%)

Observacions:

A diferència de l'avaluació continuada, l'avaluació única suposa una única data d'avaluació.

La data per al lliurament de totes les tasques avaluatives s'especificarà el primer dia de classe.

Els estudiants podran acollir-se a l'Avaluació Única a través d'un formulari que presentaran a Gestió Acadèmica entre el 12 de febrer i el 23 de febrer.

La superació de l'examen i de tots els treballs són necessaris per aprovar l'assignatura. No s'acceptaran lliuraments fora dels terminis pactats. La nota mínima per fer mitjana és de 4 en cada prova, sempre que la nota final sigui de 5.

NO AVALUABLE: L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat el 100% de les activitats d'avaluació en la data de lliurament fixada.

REVISIÓ: En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

RECUPERACIÓ: aquells/es estudiants que no superin alguna de les proves amb una qualificació inferior a 4 o no lliurin al seu degut temps el treball hauran de recuperar la part no aprovada o no presentada

PLAGI: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no són recuperables. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Bibliografia

Bibliografia obligatòria:

- Frederic Jameson, "La lógica cultural del capitalismo tardío" a *Teoría de la postmodernidad*, 1989
- Jean Baudrillard, "La precesión de los simulacros" a Brian WALLIS, *Arte después de la modernidad. Nuevos planteamientos en torno a la representación*, 2001
- Paul Preciado, "La era farmacopornográfica" a *Testo Yonqui*, 2008
- De Mignolo, Walter, "La colonialidad: la cara oculta de la modernidad" a VV.AA, *Modernologías*. Barcelona: MACBA, 2009.
- López del Rincón, Daniel, "The End. Tácticas contrapocalípticas en las prácticas del bioarte" a VV.AA, *Art i natura. Un segle de bioformisme*. Barcelona: Caixaforum, 2024.

Un nou marc epistemològic: la Postmodernitat

AA. VV. *De la revuelta a la posmodernidad (1962-1982)*. Madrid: MNCARS, 2011.

AA. VV. *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Madrid: 1996.

CONNOR, Steven. *Cultura posmoderna. Introducción a las teorías de la contemporaneidad*. Madrid: Akal, 2002.

FOSTER, Hal (ed.), *La posmodernidad*, Barcelona: Kairós, 1999.

GUASCH, Anna Maria, *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*, Alianza-Forma, Madrid, 2000.

STEINER, George, "En una poscultura" en STEINER, George. *En el Castillo de Barba Azul: aproximación a un nuevo concepto de cultura*. Barcelona: Gedisa, 1991.

WALLIS, Brian (ed.), *Arte después de la modernidad. Nuevos planteamientos en torno a la representación*, Akal/Arte Contemporáneo, Madrid, 2001.

VV.AA. *Modernologies*. Barcelona: MACBA, 2009.

Cultura visual i mecanismes de gestió i producció de les imatges

BAUDRILLARD, Jean. "La precesión de los simulacros" a Brian WALLIS, *Arte después de la modernidad. Nuevos planteamientos en torno a la representación*. Madrid: Akal, 2001

BOIS, Y-A, BUCHLOH, B., FOSTER, H., KRAUSS, R., *Arte desde 1900. Modernidad, Antimodernidad, Posmodernidad*. Madrid: Akal, 2006.

FOSTER, Hal, *El retorno de lo real*. Madrid: Akal/Arte Contemporáneo, 2001.

KAUFFMAN, L.S. *Malas y perversos. Fantasías en la cultura y el arte contemporáneos*. Madrid: Ediciones Cátedra, 2000

KRISTEVA, Julia. *Poderes de la perversión*. Buenos Aires: Siglo XXI editores, s.a, 2004.

PERAN, Martí. *After landscape, ciutats copiades*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona : Universitat de Barcelona, Publicacions i Edicions, 2015.

Noves subjectivitats i pràctiques micropolítiques vinculades al gènere

BUTLER, Judit. *El género en disputa*. Paidós. Barcelona, 2007.

EGAÑA, Lucía. *Trincheras de carne. Una visión localizada de las prácticas postpornográficas en Barcelona*. Tesis doctoral. Barcelona, 2016.

GÓMEZ, Mer. *La rebelión de las hienas: relatos corporales de personas intersex*. Barcelona: Edicions Bellaterra, 2022.

HALBERSTAM, Jack. *Trans*. Una guía rápida y peculiar de la variabilidad de género*. Barcelona: Egales, 2018.

HALBERSTAM, Jack. *Masculinidad femenina*. Barcelona: Egales, 2008.

HARAWAY, Donna. *Ciencia, cyborgs y mujeres: la reinención de la naturaleza*. València: Universitat de València, 1995.

PRECIADO, PAUL B. *Testo yonqui*. Pozuelo de Alarcón: Espasa Calpe, 2008. [Capítol "La era farmacopornográfica"]

VV.AA. *Kiss kiss bang bang: 45 años de arte y feminismo*. Bilbao: Museo de Bellas Artes de Bilbao, 2007.

VV.AA. *La batalla de los géneros*. Santiago de Compostela : Xunta de Galicia, Consellería de Cultura y Deporte: Centro Galego de Arte Contemporánea, 2007.

Noves subjectivitats i pràctiques micropolítiques vinculades a la decolonialitat

CRAVEN, D., *Art and revolution in Latin America, 1910-1990*. Yale University Press, 2006

EGAÑA, Lucía. *Una cartografía extrana: producciones narrativas entre la migración y el arte*. Santiago de Chile: Ediciones Metales Pesados, 2021.

GÓMEZ, Pedro Pablo i de MIGNOLO, Walter. *Estéticas decoloniales*, 2012.

GUASCH, Anna Maria. *El arte en la era de lo global*. Madrid: Alianza, 2016.

SPIVAK, Gayatri *¿Pueden hablar los subalternos?*. Barcelona: MACBA, 2009

[VVAA, *Versiones del Sur*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, 2000-2001.](#)

VV.AA. *Principio Potosí : ¿cómo podemos cantar el canto Señor en tierra ajena?*. Madrid: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, 2010

Relacions entre art, biologia i tecnologia

BRAIDOTTI, Rosi. *Lo posthumano*. España: Gedisa, 2015.

DESPRET, Vinciane. "Responding bodies & partial affinities in human-animal worlds" a *Theory, Culture & Society*, 30(7-8), 2013, 51-76.

HARAWAY, Donna. *Seguir con el problema*. Bilbao: Consonni, 2019.

HARAWAY, Donna y SEGARRA, Marta. *El mundo que necesitamos. Donna Haraway dialoga con Marta Segarra*. Barcelona: Icaria, 2020.

LÓPEZ DEL RINCÓN, Daniel. *Bioarte. Arte y vida en la era de la biotecnología*. Madrid: Akal, 2015.

PTQK, Maria. *Ciencia fricción. Vida entre especies compañeras*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 2021.

Programari

1. Powerpoint
2. MS Word (o processadors de text similars)
3. Lectors de PDF
4. Reproductor VLC (gratuït)

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt